

RECENZIJE I PRIKAZI

BOOK REVIEWS AND REVIEWS

Emil Vlajki: Uvod u komuniciranje postmodernizma, Banja Luka, Fakultet političkih nauka, 2007.; 320 str.

Knjiga (sveučilišni udžbenik) uglednog i međunarodno priznatog znanstvenika sveučilišnog profesora komunikologije dr. Vlajki Emila sadrži 320 stranica integralnog teksta formata A4 koji uključuje bilješke, klasični komunikacijski riječnik te popis relevantne citirane i korištene znanstveno-stručne literature.

Nakladnik knjige je Fakultet političkih nauka, Nezavisni univerzitet Banja Luka, stručni recenzenti su: prof.dr.sc. Mario Plenković (Zagreb), prof.dr.sc. Besim Spahić (Sarajevo) i prof.dr.sc. Bogomir Đukić (Banja Luka).

Knjiga je sadržajno podijeljena u tri velike tematske cijeline: SUŠTINA, ELEMENTI I POJAVNOST KOMUNIKACIJSKIH PROCESA (I dio), OSNOVNI ČINIOCI KOMUNIKACIJSKOG PROCESA (II dio) i GLOBALIZACIJA KOMUNIKACIJSKOG NASLJA (III dio) uz **autorski prolog** kojeg autor označuje naslovom "Anti-mondijalistički manifest".

U nadahnutom autorskom prologu Emil Vlajki ukazuje na temeljna politološka, ekonomska, povijesna i komunikološka pitanja današnjeg globalnog svijeta koje autor naziva "globalizacijsko prekrajanje povijesti" i "anti-mondijalistički manifest". Prema autoru "bauk antmondijalizma kruži svijetom" i čitav svijet "sve sile planete sjedinile su se u hajku protiv tog bauka, američki predsjednik, šefovi "Stare Europe", desnica bivšeg Istočnog bloka i Interpol". E. Vlajki upozorava da nema novih društvenih pokreta koje njihovi protivnici na vlasti nisu izvikali i označili kao potencijalno terorističke skupine. Upozorava kako nema društvenog pokreta koji nije svojim reakcionarnim, neo-liberalnim protivnicima uzvratio prijekor koji ih je označio kao anti-mondijaliste. Istinska etika, moralnost i principijelnost su nestali da bi bili zamijenjeni vampirsko-profitnom ideologijom u ime koje ništa nije ljudski iskreno, niti je dovoljno sveto ni vrijedno bilo kakvog davanja sebe, ukoliko se se iza toga ne može izvući neka opipljiva materijalna korist. Ljudi su postali egoistično uvjetovani, da su u svakom momentu, zbog svog opsesivnog materijalnog sticanja "bogatstva", spremni da lažu sve ostale a i sami sebe (radi umirenja svoje savijesti). Tako da je danas osnovna dominantna kultura koja aktualno prevladava u našoj civilizaciji postala nezaustavljiva "kultura laži". U autorskom prologu

Vlajki komunikološki zaključuje kako je "svaka intencionalna komunikacija politika a svaka politika je komunikacija".

U **prvom dijelu** knjige autor na zanimljiv i pregledan način analizira suštinu i bit komuniciranja u kojem komuniciranje promatra kao proces u kojem se informacija iz statusa per se pojavljuje u tzv. upotrebnoj vrijednosti, kada postaje vrijednost i za druge ljude. Komunikacija je proces i istinska čovjekova odlika. Ona je trajna i opća karakteristika ljudske egzistencije koja se nalazi na putu prema slobodi i otvara nove putove i nadanja u svijetu postmodernizma. Budući da komunikacija stalno mijenja svoje oblike i sredstva, tj. ona se sve više usavršava, i ona postaje dio globalnog tehnološkog i masmedijalnog sustava te se ona nužno mora promatrati kroz komunikacijski diskurs i libido-aspekt komuniciranja. Iz prvog dijela rukopisa možemo zaključiti da su komunikacija i komunikacijski procesi uvijek bili, i biti će, funkcija ukupnog čovjekova stvaralaštva. Prema tome suvremeni svijet postmodernizma ima svoju tehnologiju komuniciranja i svoju masovnu komunikaciju koja može uključiti u postmodernistički dijalog milijunske mase ljudi.

U **drugom dijelu** knjige autor komuniciranje promatra u funkciji ukupnog općeg stvaralačkog razvoja čovjeka (aktere komuniciranja, grupe, javno mnijenje, poruka, mediji i novi svijetovi komuniciranja). Autor komunikacijski proces promatra kroz aksiološke postmodernističke aspekte međuljudskih aktivnosti u kojima je moguće naslutiti moguće varijante prijema poruke u svijetu globalnog postmodernističkog komuniciranja u kojima su dominantni komunikološki pojavnici oblici medijske poruke (pozitivno-pokrepljujuća, negativno-potkrepljujuća i neutralna). Otvorena medijska društva podrazumijevaju i potpuno otvorene sustave masmedijskoga komuniciranja čiji je postmodernistički smisao označiti novo povijesno razdoblje na svim razinama komuniciranja (globalno, regionalno, nacionalno i lokalno).

Treći dio knjige "Globalizacija komunikacijskog nasilja" je autorska rasprava o novom "totalitarnom komunikacijskom društvu" koje autor označava kao "info-totalitarizam" u kojem su mediji dio strukture suvremenog komunikacijskog totalitarizma. Vlajki upozorava na pojavnost demonizacije (demon je zao duh, izvor teške zabrinutosti i knflikata) kao komunikacije što je velika povijesna opasnost. Povijesno su bile demonizirane žene,

homoseksualci, Jevreji, Romi, Crnci, (ne)kršćani, (ne) komunisti, i druge skupine. Korijeni demonizacije kao komunikacije su u odgoju i obrazovanju, društvenim vrijednostima, predrasudama, različitim interesima koji su često prikriveni dobrim i lošim, predrasudama, doktrinama i propagandnim procesima.

Autor knjigu zaključuje prezentnim izvrsnim komunikološkim sistematiziranim znanstvenim pojmovnikom: "**Klasični komunikacijski riječnik**" i odabranim pregledom specijalizirane suvremene komunikološke literature.

Iz svega iznesenog **možemo zaključiti** da međunarodno ugledni komunikolog prof.dr. sc. Emil Vlajki ovom novom knjigom znanstveno promatra postmodernističko komuniciranje kao stanje u kojem nestaju ideje prosvjetiteljstva, idealizma i marksizma koje su jednoobrazno tumačile estetsku, etičku, medijsku i društvenu stvarnost. Emil Vlajki se zalaže za emancipaciju čovječanstva u kojem će dominirati novo komunikativno autonomno znanje, oslobođeno od utjecaja tradicionalne medijske tehnologije, koje će čovjeku omogućiti da ovlada

komuniciranjem kao sustavom autoregulacije i maksimalne emancipacije prema konkretnim povijesnim mogućnostima postmodernističkog komuniciranja.

Prezentirana knjiga je izvrsno odabrano komunikološko, politološko i pedagoško štivo koje je znanstveno i društveno-politički relevantno.

Izloženo i sistematizirano komunikološko gradivo je udžbeničkog karaktera koje će omogućiti studentima politologije, medija, novinarstva i komunikologije izvrsno snalaženje u svijetu globalne komunikativne postmodernističke zajednice. Knjigu posebno preporučamo studentima komunikacijskog menadžmenta, grafičke tehnologije i dizajna a posebno medijskim djelatnicima kao i širem krugu znanstvene i političke javnosti.

Primljeno: 2008-09-16

Prof.dr.sc. Mario Plenković
Katedra za komunikologiju
Grafički fakultet Sveučilišta u Zagrebu